Jaro V Julio
N-ro 7 1924

LA REVUO ORIENTA

LABORINTO DE TIU ĈI NUMERO: S. ŜINDO.

POR, RER, PRI ESPERANTO

El la Parolado de S-ro Ĉikao Fuĵisaŭa.

Depost la novembro de 1920, mi laboris ĉe la oficejo de Ligo de Nacioj (Internacia Konstanta Sekretariejo[1]), en la informa fako.

Ĉe la Unua Ĉenerala Kunsido de Ligo de Nacioj, dekunu deligitoj de diversaj landoj faris proponon pri Esperanto, laŭ kiu Esperanto fariĝu finfine la dua lingvo de ĉiuj popoloj. Tamen franca ŝovinista delegito Hanotaux[2] kontraŭbatalis la proponon kaj ĝin entombigis[3].

Tio min multe indignigis kaj kolerigis. Mi ekdecidis sukcesigi nian ideon kiom eble plej efikplene.

Mi, do, konsiliĝis kun D-ro Privat pri la situacio kaj rimedoj kaj ni kune vizitadis la influohavajn[4] delegitojn, kiel ekzemple Robert Cesil, Balfour, Viviani kaj Adaĉi (japana delegito)[5], dum la naciaj societoj de diversaj landoj klopodis respektive ĉe siaj oficialaj rondoj[6].

La Dua Kunsido okazis en la septembro de 1921, kaj tiun ĉi fojon alpreniĝis[7] unuanime la propono antaŭmetita de 13 delegitoj entenante[8] nian respektindan ambasadoron Adaĉi.

Laŭ la propono, la direktoro de la Sekretariejo dissendis demandaron por kolekti informaĵojn pri publika instruado de Esp. ĉe lernejoj de Liganaj statoj[9]. Respondoj amasiĝis, kaj sub lerta kontrolo de D-ro Privat kaj Dro Nitobe, oni ellaboris tute sciencan, senpartian raporton, kiun oni submetis al la Tria Kunsida.

La Tria Kunsido devis oficiale decidi pri nia lingvo. Mi faris ĉion eblan ĉe diversaj flankoj. La diskutado ĉe la komisiono okupiĝanta pri Esperanto estis akra kaj furioza. Japanujo, ĥinujo, finnlando, Bulgarujo, landoj devenantaj el Oriento firme subtenis publikan enkondukon de Esp. en lernejojn, dum francujo kaj ĝia blinda sekvantaro[10] kontraŭbatalis. El tio rezultis kompromiso, ke la oficiala raporto alpreniĝis kun iom da ŝanĝoj, tamen aliflanke oni decidis peti la opinion de la Komisiono de Ietelekta kunlaborado[11], ĉu Esp. estus taŭga por la celo aludita.

La komisiono esprimis sian opinion sekvantan jaron (1923), dirante ke ĝi ne havas kompetentecon decidi pri la temo.

Do, la rezultato de nia movado ĉe la Ligo ne estis tiel brila, kiel ni antaŭatendis[12]. Tamen, la konvinka fakto[13], ke oni tiel serioze diskutis oficiale nian lingvon dum 2 tagoj, montras la gravecon de la demando de nia lingvo.

Mi firme kredas, ke en la baldaŭa estonteco, oni faros saman proponon

por finsukcesigo[14] de nia ideo, kaj speciale esperas, ke japana delegitaro prenos iniciatantecon[15] de la propono, ĉar Lingva Egaleco estas fundamento de Rasa Egaleco[16].

Mi entreprenis multe da vojaĝoj uzante nian lingvon, ...dank' al la lerta organizado de U.E.A.[17]......

Mian ĉefan peresperantan vojaĝon mi faris en Rumanujon en la somero de 1922, laŭ la invito de tiea societo de Esp.

Forlasante Ĝenevon, mi eniris Aŭstrujon tra Tirol kaj alvenis Vienon, kie samideano atendis min ĉe la stacidomo kaj alkondukis min al Hamerrand Hotelo, en kiu loĝis nia Majstro dum lia studado okulistscienca[18].

Du tagojn poste, mi estis gasto ĉe la hungaraj samideanoj. Inter ili mi trovis hazarde kelkajn, kun kiuj mi konatiĝis en Vladiostoko.

Mi tiam konsciiĝis, ke la mondo estas tre malgranda por Esperantistoj.

En Rumanujo, tute kontraŭ mia atendo, mi estis oficiale akceptita de la urbestro de Cluj. Ĉe la granda stacidomo je mia alveno la urbestro salutis min oficiallingve[19] kaj areto da ĉarmaj kaj ravaj fraŭlinoj rumanaj donacis al mi helbelajn florbukedon. Sed la plej granda surprizo por mi estis, ke taĉumento da soldatoj respektplene salutis min per leviĝo de armiloj sub ordono de juna oficiro.

Eble tian grandan milithonoron mi neniam havigos al mi en la estonteco. Sed poste, mi sciiĝis, ke rumana registaro bonvenigs min ne pro Esp. sed pro tio, ke mi estas membro de la oficejo de Ligo de Naicoj. Dum mia restado en rumanujo, mi faris kvin konferencojn kaj ĉie oni bongastigis[20] min kvazaŭ reĝo.

Tre rimarkinda fakto estas, ke rumanoj kaj hungaroj loĝantaj en forprenita teritorio[21], kontaktiĝas amikecplene dank' al nia neŭtrala lingvo, kvankam ili alimaniere interrilatiĝas tre malamike. Mi ankaŭ, ĉe oficialaj vespermanĝoj, substrekis[22] tion, ke Esp. havas tre altan mision pacigi kaj amikigi homojn de malsamaj devenoj. Oni aŭskultis min tre serioze kun simpatio.

Lastan tagon de mia restado en rumanujo, S-ro Ĉe, organizanto de mia vojaĝo, frapis pordon de mia dormoĉambro tre frumatene, kaj ne dirante eĉ unu vorton emocie[23] ĉirkaŭprenis min kaj larmoplene dankis min pro la sindona laboro, kiun mi faris al li. Mi mem kortuŝiĝis ankaŭ ĝis varmaj larmoj[24]. Mi sentis tiumomente veran homaranismon, kiu ŝvebas alten super mallarĝaj ŝovinismoj kaj artefarita landlimo.

Krom tio, mi raportas al vi, ke eminentaj japonoj restintaj en Geneve fariĝis Esp-istoj, kiel ekz. S-roj Janagida, Fuĵii, Kaŭaniŝi, kaj Fraŭlino Nagasaŭa, profesorino de virina universitato.

Ĝenerale, nia kono de fremdlingvoj ne estas sufiĉa eksterlande, kaj nun Esp. solvas tiun ĉi malfacilan problemon. Certe, vi rememoras, ke multaj distingindaj sinjoroj japanoj sendis petskribonon al la Parlamento dank' al S-ro Janagida. Ni devas danki lin.

Kvankam eŭropo ankoraŭ nun malfeliĉe suferas pro postmilitaj

cirkonstancoj, nia movado iom post iom disvastiĝas kaj pliviglîĝas; tamen ne forgesu, ke aliflanke multaj malfacilaĵoj sin trovas, speciale reviviĝo de dumtempa[25] ŝovinism-tendenco nenormala en diversaj landoj, k.e. en francujo, kiu iam gvidis nian movadon.

Tial, eŭropaj samideanoj nun turniĝas al ni japanoj kun peto, ke ni prenu la urĝan taskon de monda gvidanteco de nia movado; pri tio D-ro Privat, Prof. Cart, D-ro Dietterle[26], k.t.p. petis min tre fervore.

Do, ni havas grandan respondecon kaj devas plenumi ĝin kiel eble plej rojale kaj senprokraste. Nun al mi ŝajnas, ke ni devas labori laŭ sekvanta programo.

I. Por-enlanda laboro.

A: propagandu nian lingvon inter junaj gestudentoj ol maljunuloj, por ke ili fariĝu spertaj Esp-istoj.

B: klopodu por ke Esp. estu enkondukita en lernejojn, tial konvinku oficialajn rondojn pri nia lingvo.

C: disvastigu Esp. inter komercistoj kaj penu interligi ilin kun eksterlandaj firmoj uzantaj Esp.

II. Por-eksterlanda laboro.

A: Mi insistas pri la verkado de libroj por konigi novan japanujon idealistan kaj vivoplenan.

B: Interŝanĝo de profesoroj per Esp. (de venonta printempo S-ro Fujiŝaŭa fariĝos profesoro en Kjuŝu Univ., kaj volas mem plenumi tiun taskon al Pekin'a Univ. Aliaj sekvu lin—rim. de red.)

C: Invito de tutmonda aŭ ĉirkaŭpacifika Esp. Kongreso en japanujo.

D: Proponigu Esp. kiel internacia interkomprenigilo pere de japana delegitaro en internaciaj organizaĝoj k.e. Internacia Laboroficejo.

Antaŭ tia granda tasko, mi sincere esperas, ke ĉiuj samideanoj kunigu sian laboron, kia ajn ilia koncepto pri nia movado estas. *Unuiĝinte ni staras, kaj disiĝante ni falos* estu nia devizo. (skizis S. Ŝindo).

(1) 常設國際聯盟事務局、(2) 佛蘭偏愛の佛代表アイトオ氏。(3) 葬り去る。(4) 勢力ある。(5) 南阿代表。ロバアト・セシル氏。英吉利代表バルホア氏。伊多利代表ヴィヴャニ氏及我代表安達謙峯一郎氏。(6) 官邊、(7) 滿場一致採擇さる。(8) 加へて。(9) 加盟諸國。(10) 勢力・財政關係より餘儀なくさるゝ端典・ブルガリヤ等の盲從者 (の群)。(11) 智的協同委員會。(12) 豫期した程。(13) 動かすべからざる事實。(14) 最後の勝利。(15) 發案者となる。(16) 人種平等。(17) Universala Esp. Asocio. (18) 眼科醫學。(19) 改まつた口調で。(20) 好遇す。(21) (大戰の結果ルマニヤに) 占領せられた (トランスシルピヤ)地方。(22) 力説す (書物に傍線する如く)。(23) 感餘つて。(24) 感激の餘り熱涙を落して。(25) 一時的。(26) ブリヴア氏は U.E.A. の gvidanto で Esp. 界第一の oratoro, カール氏は Esp. Akademio の Prezidanto, ディーテルレ氏は Esp. Instituto por Germana Respubliko の Prezidanto.

日本エスペラント醫學聯盟

昨年の岡山の大會醫學分科會の決議に基き上記聯盟の『規約』(原案)として八木氏の提案。

1. 本聯盟は日本エスペラント醫學聯盟と稱す。

2. 本聯盟は日本各地に所在する各帝國大學醫學部、醫科大學、醫學專門學校、齒科醫學專門學校、藥學專門學校其他醫學藥學に關係ある諸學校におけるエスペラント會を以て組織さる。

3. 本聯盟は各會の聯絡親睦を計り一致協

力して我國醫學界に エスペラント を普及する事を目的とす。

4. 本聯盟の目的を達する爲次の器關を設く。

(*a*) 各會には代表委員一名を置く。

(*b*) 各代表委員を以て 委員會を組 織し本聯盟の事業を司る。

(*c*) 當番校一を選び その任期を 一ケ年とし毎年四月改選す。但し重任を妨げず。

(*ĉ*) 當番校委員は聯盟 を代表し 重要事項ある時は各會に通知を 發し各會代 表委員は速かに自己會員に之を通告するものとす。

(*d*) 各會より提案會議を 要する件等ある時は隨時當番校に申出づるものとす。

(*e*) 當番校は 聯盟の 彙報を 刊行し各會に之を配布す。

5. 本聯盟には會計を設けず但し本聯盟に對して寄附ある時は 臨時會計を委員會 に於て委囑す。

附　則

1. 各會は學生エスペランチストを中心とし教授及其他職員は 賛助會員と して之を包含すること。

2. 當番校改選は次回當番希望校が一月中に申出で委員會 の 承認を經て引繼ぐものとす。

3. 聯盟彙報の費用は當番校の負擔とす但し各會に若干部宛配布するのみ。

4. 聯盟の名に於て委員會の承認を經たる事業を遂行する爲出費を 要する 時は臨事各會より寄附を仰ぐ事あるべし。

備　考

1. 聯盟彙報は當分の內一月七月の二回發行す。

2. 本規約原案は委員會に於て異議なき時は確定規約となる。

〔記者註〕因みに本年度は京大醫學部 エス會が當番で代表は八木日出雄氏。

TAGO DE PACO

„Amo kaj vero regu sur Tero!“ —Sub tiu ĉi sama devizo, kiu gvidadis ĉiujn Esp. movadojn en nia urbo, samideanoj en Sendai, la Kongresurbo de la nuna jaro, aranĝis la

grandskalan propagandtagon, la „Tago de Paco“, la 30an de aprilo. Jam de antaŭ 5 tagoj, ni anoncis la tagon sur la grandegaj afiŝoj ĉe la ĉefaj vojkruĉiĝoj. Oni fabrikis bonegan kukon, nomatan „Esperanto Kuko“, por vendi al la urbanoj, kiuj, okaze de la *Ŝôkonsai*, amasiĝos por ĝui la ĉerizflorojn.

De frua mateno de tiu tago, ni okupis angulon de la 'Okcidenta Parko', malfermis manĝejojn, kaj ornamis la lokon per flagoj kaj niaj standardoj. Ĉirkaŭ la tagmezo, liceaninoj superantaj 250 je nombro, komencis tramarŝi tra la svarmantaj homamasoj, kaj vendis florojn kaj „Esperantan Kukon“ en belaj paperaj ujoj, sur kiuj estas presataj propagandaj vortoj. Grandega sukceso! Oni eivendis ĉiujn en malpli ol du horoj.

Aliflanke, propagandantoj sur aŭtomobilo trairis tra ĉiuj stratoj de la Urbo, flirtigante la verdan standardon. Kelkaj fervoruloj, kiel S-roj Kajaba kaj Kurosaŭa paroladis al la preterpasantoj en stratoj.

Tiel, kiam ekpluvis iomete post la 2-a, ni jam donis al la urbanoj sufiĉe fortan brulimpreson pri „Esperanto“ kaj pacifismaj ideoj.

(Raporto de S.E.E.)

ENLANDA KRONIKO

〔内 地 消 息〕

◎TOKIO.—La 11an de majo oni okazigis kunvenon invitante S-ron C. Fuĵisaŭa, revenintan de eŭropo, S-ron Ren. el Formoso, kaj S-rojn M. Hori, J. Okamoto, Hiki, H. Oka, C. Saitoo, gradiĝintoj el respektivoj lernejoj, vivantaj impresoj el eŭropo de S-ro Fuĵisaŭa multe impresis kaj instruis al ĉeestantoj (legu „Por-Pri-Per-Esperanto")—Dum majo malfermiĝis kursoj jene: 5-8a en *Fremdlingva Kolegio de Tokio* kun ĉ 40 l. sub. gvido de S-ro S. Ŝindo, de la 2/a en *N ppon Medicina Kolegio*[1] kun pli ol 250 l., inter kiuj sin trovas profesoroj, sub gvido de S-roj Kuru, Ueda kaj Nagaŝima, post la Sukcesa prop. kunveno vespere la 20an antaŭ 300 p.; en *Altnormala Lernejo de Tokio* post paroladoj de Dro Oka, S-roj Kaŭahara kaj Tojokaŭa en la 24a, kun 70 l. gvidanto S-ro Hidaka; de la 27a en *Meiĝi Univ.* sub S-ro K. Susuki; en *Imperia Univ.* Jura Fakultato sub S-roj Motaj kaj Susuki, Medicina Faklt. sub S-ro Ŝ. Hasegaŭa, en *Prepara Kurso de Komerca Univ. de Tokio* kun ĉ 30 l. sub S-roj M. Miura kaj S. Nakaĵima de la 6a.

◎YOKOHAMA. — Propaganda kunveno kun ĉ 80 aŭsk-antoj en Sonĵi-kaikan[2]. Parolantoj: J. Niŝikaŭa, C. Fuĵisaŭa, D-ro A. Oka, K. Ŝimizu, Ĵ. Kaŭahara, J. Ŝiihaŝi Kurso komenciĝis kun ĉ 10 p. sub la gvido de S-ro J. Tanaka.—La 27 de aprilo en *Jokohama Teknika Kolegio*[3] J. Ŝiihaŝi faris propagandan parol., de majo komenciĝis kurso kun ĉ. 90 p., inter kiuj sin trovas profesoroj; gvidantoj; S-roj Kaŭahara kaj Ŝiihaŝi.

◎SENDAI.—*Fondiĝo de Sendai Esp. Federacio.* Por la plivasta verdigo de la „Urbo de Arbaro" kaj por prepari la kongreson, oni kuniĝis sub la pli forta organizo de S.E.F., ĉe la Tut-urba Kong. de 20 feb., komitato por la kongreso elektiĝis kaj vigle laboras. Dume regula monata kunsido de la dua sabato kaj kunvenoj ĉe diversaj samideanoj konstante okazadas. Ĉio iras tre bone, kvankam ni perdis fervorajn S-rojn Inoue, Joŝikaŭa, kaj Nakajama.—16an de Aprilo, ni havis la plezuron bonvenigi S-ron Janagida, eksoficisto en Sekretariejo de Ligo de Nacioj, al kies parolado aŭskultis ĉ. 20 p., inter kiuj sin trovis Cuĉii-Bansui, fama peeto, profesoroj kaj ĵurnalistoj.—Kursojn de Oomotoanoj kaj oficistoj en Administrejo de Mineja Afero gvidas S-roj Kajaba kaj Sone ĉiusemajne. Kurso en la dua nacia Kolegio kun ĉ. 40 lernantoj fervoraj sub gvido de K-doj Kikuzaŭa kaj Fukuzaŭa, 26 aprilo—2 majo. De la venonta semajno ili legos la verkaĵon de S-ano Eroŝenko, ĉiumerkrede.—La 30an de aprilo okazis „Tago de Paco" pri kiu legu en alia paĝo.—Ni volas preni filmon de la kongreso kaj de Macuŝima kaj ĝin sendi al la Univ. Kongreso. Por la monrimedo, ni projektis Esp-ajn afiŝon, kukon kaj krajonon. La kukon oni jam vendis je la Tago de Paco. La krajono, bonkvalita estos baldaŭ preta, kiun ni rekomendas al ĉiuj Esp-istoj.

◎KUROIŜI.—En Kuroiŝi, kie naskiĝis du eminentaj pioniroj ke Japana Esp. Movado, S-roj K. Takahaŝi, kaj Uĵaku Akita, fondiĝis Kuroiŝi Esp-Societo kun ĉ. 20 anoj la 16an de febr. dank' al semado de S-ro U. Akita. La kunveno okazas lundon kaj vendredon

Zamenhofa festo er Hakodate
legu en p. 131.

ĉiusemajne en tiea supra elementa lernejo. La adreso 29-II, Iĉino-maĉi, Kuroiŝi-maĉi, Aomori-ken[4] (Raporto de S-ro K. Narumi).

◎NAKANO (Nagano-ken)—Kursonkun 22 lernantoj gvidas S-ro Tognu en tiea element-lernejo. Li aperigas Esp. artikolon en Ĵikken I-hoo.[5]

◎NAGOJA.—Fondiĝis Societo de Esp-istoj Poetoj[6] por akceli nian movadon en literatura kampo, aranĝis kurson en la Provinca Eduka Asocio sukcese sub gvido de S-ro Satoo adreso: ce J. Mijaĵima, 4-II, Nagoja-ĉo, Niŝiku.

◎CU.—La 4an de majo Esp. grupoj en Mie Agronomi-arbarscienca Kolegio[7] kaj urbo Cu aranĝis la unuan parolada kunveno sukcese antaŭ ĉ. 150 aŭskl malgraŭ la pluvo. Parolintoj: S-roj Kuroi, Prof-o Noziri, Kobajaŝi. Torii (fama blinda Esp-isto), Jasumi, Jamada, Takeŝima, Munemura, kaj Kobajaŝi. Ĉiu alvenontoj kun antaŭanonco bonvenata. Rep. O. Kanda, 57, Higaŝimaĉi, Cu.

◎FUŜIMI (Kioto)—De la 25a de marto por 2 semajnoj, oni malfermis en Nippon Kiristo Preĝejo kurson sub gvido de S-ro H. Hajaŝi k. 10 lernantoj (R. Terai).

◎FUKUOKA.—La 10an de majo, la grupo en Kiuŝiu Imp. Universitato okazigis propag. kunvenon en la studenta kunvenejo antaŭ profesoroj kaj stud. Parolintoj: S-roj J. Nagamacu, Prof-roj Oŝima, kaj Itoo, M. Asai, M. Takasu De la 13a kurso gvidata de S-ro Itoo kun ĉ. 80 stud. el diversaj fakultatoj.

◎BUĴUN (Sud-manĉurio). — Konstanta studado regule daŭras vesperon de ĉiu lundo en la lernejo, kiun ĉeestas Oomoto anoj en religia fervoro. De la 4a de aprilo jam la 4an kurson aranĝas ĉi-tiea Seinen-kai por akceli la verdigan movadon tra tuta manĉurio. (de S-ro Otobe).

(1) 日本醫學專門學校 (2) 總持會館 (3) 横濱高工 (4) 黒石町市町ノ二九ノ2 (5) 實驗醫報 (6) エスペラント詩人社、名古屋市西區那古野町二の 4 宮嶋方 (7) 三重高等農林。

ポスターと新聞御申込の方に

ポスターは二月中に出來の豫定でしたが東京畫家の都合で思ひがけない差支が出來まして筆紙に盡せぬ苦心を致しましたが今回やうやう原圖を送つて參りましたので審査の上印刷屋に廻はしました、二週間以内に出來る約束です。

カレンダーは本年七月から來年六月迄を附します(之は下方に小さく附するのです)原圖は英國畫家サー、レーノルズの名畫„エンゼルズ“と題するもので五人の天使が空中會議の圖です。之のコロタイプ版を表現派的圖案の中に應用したものです。大きさ巾一尺二寸五分長さ一尺八寸です。ポスターは海外各國のグルーポ及全國重なる都市の官衙學校停車場に配布する考です、何卒此全國的且つ世界的宣傳運動を御助け下さい。

尙東京の他の畫家からレーノルズの畫を應用せぬ日本風の圖案二枚を送つて參りましたがトテモ捨て難いものなので財政の都合で之も作製し度い考です、之は外國には好適のものです。何卒御援助下さい。

新聞御申込の方は新聞代共成るべく速に御拂込下さい。

ポスター 一枚五十錢
新聞郵税共 一圓五錢
仙臺エスペランチスト聯盟
振替仙臺六四〇六番

大會參加費用調

1. 汽車賃—各地より仙臺まで往復 x 圓
2. 宿泊費—仙臺にて(27, 28日)
 宿屋ならば一泊 4·50—2·50 圓
 合宿ならば一泊 1·20 圓
3. 28日の晩餐會—2·50 圓
4. 松島遊覧船車賃—90 錢
5. 松島一泊(親睦費共) 2·50 圓

尙松島灣内桂島臨海學校(八月十五日まで一日 1·50 圓)御參加を!

杯

森鷗外

(其三)

「早く飲みませう。」

「さうさう。飲みに來たのだつたわ。」

「忘れてゐたの。」

「えゝ。」

「まあ、いやだ。」

手ん手に懷を捜つて杯を取り出した。

青白い光が七本の手から流れる。

皆銀の杯である。大きな銀の杯である。

日が丁度一ぱいに差して來て、七つの杯はいよいよ耀く。

七條の銀の蛇が泉を繞つて奔る。

銀の杯はお揃で、どれにも二字の銘がある。

それは自然の二字である。

妙な字體で書いてある。何か據があつて書いたものか。それとも獨創の文字か。

かはるがはる泉を汲んで飲む。

濃い紅の唇を尖らせ、桃色の頰を膨らませて飲むのである。

木立のところで、じいじいと云ふ聲がする。蟬が聲を試みるのである。

白い雲が散つてしまつて、日盛りになつたら、山をゆする聲になるのであらう。

この時只一人坂道を上つて來て、七人の娘の背後に立つてゐる娘がある。

POKALOJ

De Oogai Mori
Tradukita de C. Kaĵi.

(III)

„Ni rapidu trinki la akvon!“

„Jes, jes, ni rapidu; por tio ni venis ĉi tien.“

„Ĉu vi forgesis tion?“

„Jes.“

„Ho, kiel forgesema!“

Ĉiu knabino serĉis en la brusto de sia kimono por elpreni pokalon. Palaj lumetoj elfluas el la sep manoj.

Ili estas ĉiuj argentaj pokaloj, grandaj arĝentaj pokaloj.

La suns nun plenplene brilas, kaj la sep pokaloj ankaŭ plibrilas ol antaŭe. Estas kvazaŭ sep arĝentaj serpentoj tordiĝas ĉirkaŭ la fonto.

La pokaloj estas similaj unu la alia, kaj ĉiu havas engravuritan skribaĵon—„NATURO.“ La literoj estas skribitaj en tre stranga stilo. Ĉu ĝi estas imitaĵo de iu aŭtoritato aŭ originala skribaĵo?

La knabinoj laŭvice trinkas de la fonto, kun la pokaloj en la manoj.

Ili trinkas, elpuŝante siajn ruĝajn lipojn, ŝveligante siajn rozkolorajn vangojn.

Tie kaj ĉi tie en la arbaroj aŭdiĝas bruzumanta sono—„Ĵii-ĵii.“ Ĝi estas la cikadoj ekzercantaj ilian matenan kanton.

Kiam la blankaj nuboj fordisiĝos kaj la hela suno leviĝos supren ĝis la zenito, tiam la sono fariĝos surdiga bruego en la tuta montaro.

Nun alia knabino, kiu suprenvenis sola la vojeton, ekstaris post la sep knabinoj.

(Daŭrigota)

Mi aĉetis *tiun* ĉi *libron* hieraŭ.

といひどの本でもなくこの本といふ時は

Mi aĉetis tiun ĉi *libron* hieraŭ.

といひ他の品物でなく本だといふ時は libron を强く發音し何日でなく昨日買つたのだと强くいゝたい時は hieraŭ を强く發音すればいゝのである。

併し一般に文章においては文首に最も重要なものがくるのが普通であるから hieraŭ を强くいふ場合や tiun ĉi libron 等を强くいふ場合には位置を轉倒して

Hieraŭ mi aĉetis *tiun* ĉi *libron*.

Tiun ĉi libron mi aĉetis hieraŭ.

と順序をおきかへる方がその意味がよくあらはれるのである。

所でこの logika akcento はまづ各人の主觀であるが大體に於て品詞の如何によつて豫め强弱がきまつてゐるものであると思ふ。例へば名詞形容詞動詞副詞や kiu, tio 等の相關詞等は文中における意味役目に應じて强く發音されるが冠詞前置詞接續詞人稱代名詞等は大抵の場合弱く發音されるものである。

文例を以てしめすならば

Sankta estis por ni la tago.

Donu do al mi la ŝlosilon!

Kien vi iras?

Iru rapide!

Ĉu vi ne vidas?

Ekzistas tia homo!

これを要するにこの種の akcento は別にどうせねばならぬといふ規則ではなく我々が自然の中にしらずしらずやつてゐるの所もので又 internacie に廣く行はれてゐるもので當然すぎるほど當然なことである。

VIII. Intonacio.

第四章以下連音について大分論じたが第五章の silabado の問題や第六章の akcento の問題は全く單音の集合した際のおける特殊の現象ではあるが我々が普通話をすることか朗讀するとかいふ最も重要な場合即ち我々の最も實際上必要な問題は即ち文章を讀み又話すことである。そして一つの文章が與へられた時これを如何なる調子をつけて讀む(又は話す)かその中のどういふ語に力をいれてよむべきかどこで句切りをつけてよむかといふような問題についてはたゞ第七章でその一端をのべたのみである。即ち第七章ではどういふ所に力をいれて『强く』よむべきかの問題を論じたのである。本章ではどういふ高低抑揚をつけて文章を話す(又はよむ)べきかの問題をとり扱ふのである。第九章及第十章に述べる所のものも幾分實際に話す場合に參考となるものであるが第十一章においてどういふ所で言葉をきつていふのかといふ問題をとり扱ふことゝする。かくして數章に亘つて話し方讀み方を各方面から分析的に研究しそし知識を綜合して實際の場合にあたつて應用することにしたい。

扨一般に一語或は一音節を『强く』發音しようとすると同時に多少『高く』なる傾向があり『弱く』發音しようと思へば『低く』なる傾向があるが併しながら常に『强い』音は『高い』音であり『弱い』音は『低い』音ではないのであつて旣に第四章で述べたように音聲の强弱と高低とは全く無關係の性質であるからまちがへないようにしていたゞきたい。前章の logika akcento は全く强弱に關係したもので高低には關係がないのであるが本章の intonacio は高低に關して强弱に無關係であることを吳々も注意されたい。これだけ申上げておいて本論に入る。

抑々こえの調子といふものはその高低の模樣をいふのであつてこれは話し手の感情を自ら表現するもので從つて聞き手にとつては特殊の論理的意味以外の意味即ち感情をもたらすものである。これに反して强弱は寧ろ主として文意の理解に關係するものである。

例へば格別重要なものでない感動詞の如きでさへいろいろ調子をちがへることによつて話すものゝ氣持が表はされるものであることは日本語の「アヽ」「アラ」「オヤ」等の感動詞をいろいろ『高さ』を變化してそで高低進行の具合を變へて上昇的にしたり下降的にしたりその他いろいろかへるといろんな感情が表はされる。たゞ「アヽ」といふ一

語がこの高低變化樣式即ち調子の如何によつて或は喜びを或は悲しみを或は驚きを或は怪しみを自由にあらはすことになるのである。

この音の高低のことを音調とか抑揚 (voĉtono aŭ intonacio) とかよんでゐる。

尙又日本語で「わたしもゆかなきやならないの」といふ一つの文句でみてもこれを漸次尻上りの調子にして「…ならないの／」と發音すれば「私もゆかればならんのですか？」といふ疑問の意味になるし漸次尻下り若しくは平調子で「……ならないの＼」といへば「私も行かなきやならないんですのよ」といふ意味になつて自分の立場を示めす肯定の文となるのである。即ち紙の上に表はしては全く同一であるが發音の仕方いゝかへれば抑揚のつけ方一つで意味が大變ちがつてくるのである。これにみても intonacio の必要なことが判るのである。

そこで音調の種類を分類して一般に高いのを「上調」alta tono と云ひ一般に低いのを「下調」malalta tono といひ一般に中程の調子のものを「中調」mezalta tono といふ。又尻上りのものを「昇調」leviĝanta tono 尻下りのものを「降調」falanta tono といひこれらの組合せを「昇降調」leviĝ-falanta tono 及び「降昇調」fal-leviĝanta tono となす。

上述の中最初の三つは全體としての音調の高低を考へたものであつて昇調とは下調から上調にむかふ尻上りのもので降調とは上調から下調へむかふ尻下りのものを云ふ。上下のないものを平調とよぶこともある。昇降調は初め上つて後下るもので降昇調は初め下つて後上るものである。

この音調即ち抑揚の種類によつてどんな意味のちがひがあるかは各國語によつて多少の異つてゐるわけだが割合こういふ感情上のことは internacia なものである。

それで次にエスペラント文における降調昇調の大體の使ひ方を考へてみることにする。勿論これは確定した法則でもなんでもなく寧ろ將來 Esperantujo の擴大と共に一定の型にはまつてあるものに成長しゆくべきものであるがこゝでは割合 internacia だと思はれる法則を紹介する。將來と雖も大體 intonacio の問題はこんな方向にむいてゆくにちがいないと思ふ。

即ち降調は普通に獨斷、決心、命令等の意を含み肯定的のものに用ひられるようで次の如き場合である。降調は〔＼〕なる符號で示す。

1. 完結した敍述文。
   Mi estas sana.＼ Ĝi estis sole songo.＼ Oni vidas pordojn de multaj ĉambroj.＼
2. 完結した命令文。
   Venu, ĉi tien!＼ Dio, savu min!＼ Kuru, venigu la pastron!＼
3. 疑問詞を含む疑問文。
   Kio tio estas?＼ Kien vi iras?＼ Kial mi devas silenti?＼

昇調は一般に快活、驚愕、期待、躊躇の意を含み未決定、疑問の意を寓することが多い。これは〔／〕なる符號で表はす。

1. 命令、疑問、敍述の途中で
   Venu, ĉi tien,／ kaj iru al li.＼ Li amas min／ sed mi ne amas lin.＼
2. Cu を有する疑問文
   Ĉu ŝi estas bela?／ Tio estas bona ago, ĉu ne?／ Ĉu la afero bone iras?／
3. 副文が主文の前にきた時
   Se li venos,／ mi rerpondos.＼ Diru al li,／ ke li rapidu.＼
4. 疑問詞附疑問文でも問ひ返へす時
   Kiu?／
5. 敍述文命令文等に昇調を用ひ輕い疑問の意をあらはす。
   Ŝi estas saĝa?／ Vi aŭdas?／ Vi ŝanceliĝas?／ Vi, Danielo?／

降昇調や昇降調はいろんな感情がふくまれて語られる時に用ひられる。前者は ∨ で後者は ∧ で示す。即ち昇調のすぐ前に降調があると昇調の効果が一層大きく降調の前に昇調がある場合も同樣である。

國際詐欺語イード

第九　造語法

Idistoj 共が最もやかましく囃し立てゝ悪口をつく點はエスペラントの造語法の非論理的であると云ふ事である。„Derivado"（造語の誘導）と云ふ點である。依てこれより Ido の金看板造語法の有り難い處を講義いたすことにする。

先づ形容詞 bona を名詞化して bono といつたら何の意になると思召か。『善』の意か。中々。Ido では『善人』の意でおぢやる。はてさて、Ido はきつう論理的ではござらぬか。Granda『大きな』、grando『大きな人』; bela『美しき』、belo『美しい人』となる。Ido に輪をかけた理論家 René de Saussure 大人は嘗て、この derivado を論理的に説明したものには 100 フランの賞金をやると云ふ皮肉な廣告を出した。遺憾乍ら今に至る迄、賞金をもらつたと云ふ人あるを聞かない。

次にエスペラントで『王宮』は reĝa palaco でよいが、Ido で reja palaco としたら大變、それは『王樣 (rejo) である處の宮殿』即ちその宮殿が王樣である意になる。『王宮』は rejala palaco と云はねばならぬ。然し bela palaco は『美人である所の宮殿』の意味ではなく、矢張りエスペラント並に『美しい宮殿』の意である。何すればそれ然るや、曰く bela は本來形容詞であるが、reja は名詞 rejo から出たからである。依て reja は『王たる』意となる (???)。『王の』即ち *rilata al, apartenanta al, konventa al, dependanta de* la reĝo の意味には -al- なる接尾字を用ひ rejala とせねばならぬ。『王のある』*havanta* la reĝon の意味には -oz- と云ふ接尾字を用ひ rejoza palaco（王樣の有る宮殿）とする。〔注意〕エスペラントでも科學接尾字 -oz- が riĉa je, plena je の意味に用ひられるが、イードでは單に有する位である。即ち vivoza は vivoplena の意ではなく、單に『生命ある』（エスペラントなら單に viva とする處）意になる。

玆に於てか エスペラントでは bel'. reĝ', viv' なる語尾を覺えれば、直ちに bela, reĝa, viva と云ふ形容詞を作られるに反し、Idistoj は直ぐに -a をつくべきか、-al- 又は -oz- を挿入すべきか、慮を深くめぐらし、然り而して後に bela, rej-al-a, viv-oz-a と云はねば『論理』（但し Ido にのみ通ずる）に叶はぬこととなる、頭の悪い Esperantistoj 達の爲め次に少しく練習を掲げる。そして正譯した人は百圓進呈いたそう。

forta＝力強き、forto＝强者（强、力の意に非ず）

meso＝*meso*, mesalo＝*meslibro.*

rapida＝速き, rapido＝急行列車

februaro, februarala＝*februara.*

obstino＝*obstino* (*obstimulo* の意に非ず)

prudento＝*prudentulo* (*prudento*の意に非ず)

ruzo＝*ruzo* (*rnzulo* の意に非ず)

Konstantinopolala (Konstantinopola と云つてはならぬ)

joyo 喜, joyoza＝*ĝoja*

saja＝*saĝa* (sajoza とは云はぬ)

danjeroza＝*danĝera* (danjera はいけぬ)

forta＝*forta* (fortoza と云つてはならぬ)

oficiala (oficialala とは云はぬ)

此の微妙と云ふよりは神祕なる Idistoj の『論理』がわかり兼ねると悲觀する事勿れ。『委員會』設立者の一人 Laisant 教授が既に Ido の造語法は丁度『今度のお住持樣はえらい名僧知識だんべえ、何しろあの方の御説教はおいら達には根っからわかられえんだからなア』と云ふ村人を思ひ起させると感嘆してござる。

Ido には接頭字約二十五、接尾字約五十ある。次にその重なるものを略説する。

〔I〕接頭字

arki-＝*ĉef-*: anjelo 天使, arkianjelo 天使の長

bo-＝*bo-*

des-＝*mal-*〔注意〕古代イードではエスペラントと同じく mal- を用ひてゐたが 1912 年イード學士院は之を des- に變更する案を附議し、賛成四票の大々多數 (?) を以て des- を採決した。然し des- は其發音 dis- とまぎれやすいのみならず、イード王クーチュラ

一閣下自身も『接尾字 des- は mal- よりも自然ならざる場合多くあり』と告白してゐる。更に奇怪なるは Idistoj が des- をエスペラントの sen- の如くに用ひることあることである。例：des'arm'izar=*senarmigi*, des'sel'iz'ar=*senseligi*, des'tron'iz'ar=*detronigi*.

dis-=*dis-*　　ex-=*eks-*

ge-=*ge-*

mi-=*duon-*　例：mihoro 半時間。然し *trion-*, *kvaron-* 等に對する接頭字はない。

mis-『誤』の意。

'par-『完成』の意。〔注意〕『…に依て(何々さる)』の意の前置詞に par あり、混同する勿れ。

para-『除け，防護』の意。para'suno=*ombrelo*

pre-=*antaŭ-*　例：dican 言ふ, predicar 豫言する

prim-=原始 avo 祖父, primavi 先祖 retro-=『返』の意。例 retrosendar=*redoni*

ri-=*re* (再)　rikomencar=*rekomenci*

數の接尾字：mono-, bi-, tri-, quadri-, quinqua-, sexa-, septua-, okto-, nova-, のあることは『第四』章に述べた。

〔II〕 接尾字

-ach-=*-aĉ-*　　-ad-=-ad-

-aj-=*-aĵ-*

-al-　前章參照 nacionala=nacia. 但し internaciona と云ふ時は -al- をつけぬ。それは naciono = nacio と云ふ名詞から直接由來したのでなく、inter nacioni=inter nacioj と云ふ形容詞句から作られたのだから。

-an-=*-an-*　　-ar-=-ar-

-ari-　動詞の間接補足語たるものを示す。legacar (某に遺產を)讓る; legacario 遺產相續者(讓らるゝ財產でない、讓らるゝ人)

-atr-=*-simila*　例 sponjo 海綿, sponjatra =*spongosimila*. 〔注意〕『學科上の術語には同じ意味に -simila, -forma を用ひてもよい』とある。(むしろ -atr- の方を科學接尾にした方がよささうなものだのに)。

-e-=*-kolora*　例：rozea=*rozkolora*. 〔注意〕接續詞に e (=*kaj*, 母音に始まる語の前では ed) あり、又數詞組立用に -e- あり(加へる意,『第四』章參照)、混同する勿れ。

-ed-　(何)一杯の分量。例 manno 手, manuedo=*plenmano da*... —と握り

-ebl-=*-ebl-*　　-eg-=*-eg-*

-em-=*-em*　　-et=*-et-*

-end-　(何々)さるべき。例：solvenda=*solvota* 解かるべき

-er-=*amatoro* (ist でない素人)　例：fotografero=*fotografisto-amatoro* (素人寫眞家, 寫眞好愛者), tradukero=*tradukanto* (本職ならぬ)飜譯者, furtero=*ŝtelinto*, balbutero=*balbutulo* 吃音者, *revero*=revulo 空想家。(最後の二例は以て Ido 論理の超絶性を示してなほ餘りがちとありすぎる)。

-eri-　或物が造られ又はなさるゝ家。例：chapelerio=*ĉapelfarejo* 帽子製造所, distilerio=*distilejo* 蒸溜所。

-es-=*-ec-*　　-estr-=*-estr-*

-esk-=*Ek-*　例：dormeskar=*ekdormi*, paleskar=*ekpaliĝi*.

-esm-　順序數詞を造る(『第四』參照)

-ey-=*-ej-*　注意：-eri- と混同すな。

-i-　地域，界。例：dukio=*duklando* 公爵領, parokio=*parokejo*

-id-=*-id-*　但し人間の子に限る，動物の子には -yun- を用ひる。Joritomido 賴朝の子孫。

-ier-　或ものを帶ぶるもの、保つもの。例：kandeliero=*kandelingo*, torchiero=*torĉisto* 炬火持ち(人の意、炬火を挿む臺の意に非ず), pomiero = *pomarbo* 林檎の樹, kurasiero=*kirasulo* 胸甲騎兵, sigariero=*cigaringo*, rentiero=*rentulo*, gibiero=*ĝibulo*. 〔注意〕(1) 古代イードでは -ier- は -yer- と書いてゐた、なほ後述 -ul- の條を參照 (2) foliero の如き語は foli-ero, fol-iero の二樣に解し得。これは前後の文にて何れであるか判斷する他ない。(此の章續く)

◎百圓節約!!

集金郵便だとお互に損をします。
會費は出來る限り前金振替貯金で。
◎六月中集金が誤って行った方一一平に御容捨を。

NEĜULINO

雪 姫

註譯 其二

Ŝi alvokis ĉasiston kaj diris: „Forkonduku la infanon en la arbaron, mi ne volas plu vidi ĝin antaŭ miaj okuloj. Mortigu ĝin kaj alportu al mi la pulmojn kaj la koron kiel pruvon de l'plenumo de mia ordono."

女王樣は (Ŝi) 獵師 (ĉas'ist'o) をお呼び出しになりまして (al'vokis) 申されました:『あの子を森の中へ連れて行つてたもれ (For' konduku), 妾はわが目の前にあの子を見ますはもういやぢや。あれを殺害して (mort'igu) 妾の命令を行ふた證據 (pruvon de la plen' um'o) として (kiel) 肺臓と心臓とを持つておいで (al'portu)』

〔註〕 infano は男女の區別なく單に『子供』の意味、依て之を受ける代名詞は ĝi でよろしい。

kiel pruvon...... の pruvon が『目的格』になつてゐるのは、la plumojn kaj la koron 同樣動詞 alportu の『目的語』になつてゐるのである。此の如き場合 pruvon は la plumojn kaj la koron と『同格』(apozicio) であると云ふ。(模範エスペラント獨習 p. 146 參照)

Mi ne volas *plu* legi hodiaŭ. 今日はもうこれより先を讀むのはいや
Mi ne volas legi *pli* hodiaŭ. 今日はこれ以上(多く)讀むのはいや

La ĉasisto devis obei. Li forkondukis la regidinon, streĉis pafarkon kaj jam estis trapikonta la senkulpan koron de Neĝulino, kiam ŝi ekploris kaj diris: „Kara ĉasisto, lasu al mi la vivon, mi forkuros en la sovaĝan arbaron kaj neniam revenos hejmen." Ŝi estis tiel bela, ke la ĉasisto ekkompatis ŝin kaj diris: „Forkuru, malfeliĉa infano."

獵師は服從いたさればならぬのでした。彼は王女をば (reg'id'in'o'n) 連れてゆきまして、弓 (paf'arko) を引きしぼり (streĉis) あはや雪姫のあどけない (sen'kulpa) 心臓を貫ぬこうとして (tra'pik'ont'a) 居りました、するとその時 (kiam) 雪姫はワツと泣き出し (ek'ploris) 申しまするには:『獵師さん(親愛なる獵師よ)、命を助けて下さい、私は人の氣もない (sovaĝa) 森林へ逃げてゆきましよ (for'kuros) そして家へは歸りますまい』と。姫はほんとの美しいので、獵師もあはれを催し (ek'kompatis ŝin)『逃げてきなさい、おかわいそうに(不幸なる兒よ)』と申しました。

streĉi la horloĝon 時計を卷く
streĉi la pafarkon 弓をしぼる
atendi kun streĉo かたづをのんで(緊張して)待ちうける

..., kiam 〜 は『〜した時に..』が普通の意であるが、時に『...した、丁度その時〜』と譯す方具合のよいことあり。

lasi...『其儘にして置く、何々するまゝにして置く、(何々するのをするまゝに)させる』意。

sovaĝa (動物や植物の人手のかけてない) 野(獸)、野生の (植物)、(野放しの樣に) 氣のあらい、亂暴な、蠻的な、野蠻な、(手入をした庭とは反對に自然の) 荒涼たる (光景)

kompati (あはれなものを) 憐む
simpatii＝kuu'senti 同情する、同感する、肝膽相照らす

Tiu ĉi hundo estas vere simpatia.
ほんとにかわいゝ(人好のする)犬だこと

„Baldaŭ disŝiros vin la sovaĝaj bestoj," pensis li kaj tamen li sentis, kvazaŭ peza ŝtono defalis de lia koro, ke li ne devis mortigi ŝin. En la sama momento juna aprido kuris preter li. Li ĝin mortigis, elprenis la pulmojn kaj la koron kaj alportis ilin al la reĝino. La kuiristo devis kuiri ilin kun salo, kaj la malica

virino manĝis ilin, pensante, ke ŝi manĝas la pulmojn kaj la koron de Neĝulino.

『やがてはお前を野獣が引き裂くことであろう (dis'ŝiros)』と猟師は思ひました、ですけど (tamen)、王女を殺すには及ばなかたつといふので (ke)、丁度 (kvazaŭ) 重荷が胸からおりた (重い石が彼の胸から落ち去つた de'falis) よう (kvazaŭ) に感じました。その時しもあり (同じ瞬間 momento に) 若い子猪 (apr'id'o) がそばを (preter li) 驅け過ぎてゆきました。猟師はそれを殺し、肺臓と心臓とをぬき取り (el'prenis) そしてそれを女王様の所へ持つて参りました。料理番が鹽を入れて (kun salo) それをお料理することとなり、そしてこの非道な女(女王)は之を食べたのです、雪姫の肺臓と心臓をたべてゐるつもりで (pens'ante, ke)。

Mi longe parolis, sed mi ne povis konvinki lin. 私は長いこと話した『が(然し)』彼を會得さすことが出來なかつた。
Mi longe parolis, kaj tamen li restis ankoraŭ ne konvinkita. 私は永いこと話したが、『矢張り』(だけれども) 彼は頑として信じない。

...sed～ は『...であるが然し～』と二文をつなぐ接續詞』。tamen は『矢張、とは云ふものの、とはさりながら』と云ふ意の『副詞的助辭』であつて、その意味の上からは前に云つた事柄を受けてゐるのであるが、『接續詞』ではないから文の形式の上で sed の如くは前後の文を續ぐ役はしてゐない。上例は全然二文に切りはなしてしまつてもよい: Mi longe parolis. Li tamen restis ne konvinkita.

devi＝(a)...すべきである、(b)...せればならぬ、(c)...であるに非違ない、する筈である。

ne devi＝(a)...すべきでない、してはならぬ、(b)...しなくてもよい〔此の用法はあまり多く用ひられず、多く povi ne..., ne bezoni...が用ひられる、(c) に對する打消は用ひられず、『筈はない』の意には ne povi...が用ひられる

a { Vi devas iri. 行きべきだ
Vi ne devas iri. 行つてはならぬ

b { Vi devas timi lin. 彼を恐れればならぬ
Vi ne devas timi lin. 彼を恐れなくてよい

(稀な用法、普通には) Vi povas lin ne timi. ＝Vi ne bezonas lin timi.

c { Li devas esti freneza. 狂氣に相違ない
Li ne povas esti freneza. 狂氣であろう筈がない

malica 惡意を含んだ、底意地の悪い、人を害する氣のある

La malfeliĉa infano restis tute sola en la arbaro. Teruro ekregis ŝin. Ŝi rigardis la arbajn foliojn, kvazaŭ serĉante de ili konsilon. Ŝi ekkuris tra pintaj ŝtonoj kaj dornoj, kaj sovaĝaj bestoj saltis preter ŝi, sed ne atakis ŝin. Ŝi kuris tiel longe, kiel la piedoj povis porti ŝin. Noktiĝis. Ŝi ekvidis malgrandan dometon kaj eniris por ripozi.

かわいそうなこの子は森の中に全くたゞひとり (sola) のこされました。怖じいので身も世もありません (恐怖が彼女を押へた)。彼女は木の葉をば眺めました、殆も木の葉から助言を求めるかのように (kvazaŭ serĉ'-ante)。姫は尖つた石やいばらをかきわけて (tra) 走り出しました (ek'kuris)。又、野獣が彼女とすれちがつて (preter ŝi) とんでゆきましたが、姫に襲ひかゝつては來ませんでした (ne atakis)。姫は足のつゞく限り (足が彼女の身をさゝへ得るだけの長さの間) 走りました。日はとつぷり暮れました (Nokt'iĝ'-is)。小さな小屋が目にとまりました(ek'vid'-is)、憩ふためにまいりました (en'ir'is)。

regi (國を) 治める、(下の人を) 支配治する; Teruro ekregis ŝin. 恐怖が彼女を(とつて押へて) 支配し始めた、恐怖にとつつかれた、急に怖しくなつた。Teruro ekposedis ŝin. とも云ふ。Profunda silento regis en la ĉambro. シーンとして満場水を打つた様 (深い沈默が室内に巾をきかせてゐた)。

Ciuj eniris post tio kaj ĝojis pri l'malvarmetiĝo.
Portis la zorgemulino[1] la vinon bonegan, la klaran,
En polurito botelo[2], sur pleto brilstana kun romaj
Glasoj verdetaj[3], jen por la rheinvino la ĝustaj pokaloj.
Ĉirkaŭ la bruna tablo, brilege vaksita,—ĝi staris
Sur multampleksaj[4] piedoj-sidadis la tri nun amike
Tuj kunsonoris[5] la glaso de l'mastro kun tiu de l'pastro;
Gaje, sed senemocie, pripense ĝin[6] tenis la tria,
Tiel ke lin ekadmonis la mastro kun vortoj afablaj:
„Trinku, najbaro, mi petas! Ankaŭ protektis favore
Dio nin kaj ni esperu, ke plue nin ankaŭ li gardos.
Kiu el ni ne ekkonas, ke post la terura brulego,
Kiam Li grave nin punis, Li ĉiam ĝojigis kaj ĉiam
Ŝirmis nin, kiel la homo la multevaloran okulon
Gardas, prefere ŝatatan el ĉiuj aliaj de l'membroj.
Ĉu Li ne ankaŭ nin plue indulgos kaj helpos favore?
Ĉar en danĝeroj nur klare ekkonas ni, kiom Li povas.
Ĉu Li la urbon florantan, post kiam Li rekonstruigis[7]
Ĝin el la cindro per laboremuloj kaj tiam ĝin benis
Riĉe, nun ree detruos kaj ĉiujn penadojn nuligos?
Tiam serene kaj milde la pastro benega ekdiris:
„Ĉiam konservu la kredon, restadu ĉe sama sentado!
Dum la prospero ĝi[8] faris nin ŝaĝaj kaj certaj; cetere
Estas plej bona konsolo, vivigas plej belan esperon.“
Nun la prudenta kaj vira pensema gastmastro rediris:

皆んなはそこを引げ奥へ這入つて涼を納れながらくつろいだ。
こまめな女房は色の澄んだ極上の酒を玻璃瓶へ入れたのをば持つて來た。それを磨き上げた錫の盆に載せ、薄綠色したローマ式の盃を添へてある 即ちライン酒を飲むに用ふ本式の盃なのだ。
蠟塗りで磨きをかけ、臺脚のがしりした褐色の圓卓を取り圍んでこゝに三人の睦ましい團欒となる。
直ぐさま主人と牧師とは互に盃を擧げてカチリと合はせた、が元氣な藥屋君は浮かぬ調子で杯を手にしたまゝ考へ込んでゐた、見兼ねてか、主人は打解けた言葉で彼をうながした。
『隣りの御主人、お乾しなさつては! 何にせよ神樣は私共をお惠み汎く庇つて下さつたし此後とても 護つて居て下さるとでせう。誰しも思ひ當たることですが、神樣が吾々を嚴しくもお罰しなされたあの怖しい大火事このかたでも神樣は私共をいつも悦ばせ又庇つて下さつたのです、宛度人間が五體のうちでも特に大事がつてゐる重寶な眼の玉を用心するやふにですな。今後も同樣に私共を慈しみ惠を垂れ、いたはつて下さらぬ筈はありますまい? 今更乍ら神樣のお力の程は危難に遇て 始めてよくよく判ります。神樣が勤勉な人間共をして灰燼の中から町を復興せしめ、その賑ひを祝福して下すつたこの榮えてる都をば今又打ち壞して折角の骨折を煙にする樣なことをなさらうわけがありませんね?
その時牧師が朗らかに且つ優しい言葉で曰つた:
『常に信仰を堅固にして心の持ちやうを變へずにいらつしやい! さすれば幸福に際しては氣敏しく迷ふことなく; 不幸に臨んでも此上もなき慰籍になり、いよゝ晴やかな希望を起させます。』
すると賢明な又けなげな考を抱いてゐる主人は斯う曰つた:

---

1 (客接待に) 氣くばりの良い(女房). 2 キラキラする切子の壜. 3 特に Rheinvino を飲む際に使ふ中腹部のふくれた高脚盃で淡綠色なのが通例. 4 mult'ampleks'a'j 太い (卓脚). 5 kun'sonor'is 盃がカチ合はされて響を立てた. 6 ĝin=la glason. 7 re'konstru'ig'is (勤勉な人々を促して) 再び建設せしめる. 8 ĝi は前行の安心立命. 9 然らざる場合(即ち不仕合せ).

1 saluti la ondojn de l'Rheino ライン河の波に對面する. 2 さりで (remp-aro に非す). 3 de'teni 制止する; sin'teni; sin'de'teni

『わたしは商用で出た旅先でラインの近くに往くたんびに、あの
河の流ればつかりは、いつもながら感服の外はありませんなあ。
いつ見ても雄大な姿をして、氣も心も湧立つ思をいたさせます。
したがあの感じの好い川岸が、やがてはフランス人を喰ひ止める
障壁になり、あの巾廣い河床が相手を阻み遮る塹壕線の役をしや
うなどとは考へも及びませんでしたて。
どうです、斯んな風に天然の要害があるし勇敢な獨逸人が防ぐし
而も神様も護つて下さる！臆病がる奴なんて馬鹿らしい。
敵味方とも戰さ疲れがして最早や平和の前兆が漲つて居ますよ。
おゝそれそれ、豫てから待つてゐる日がやつて來て、あの
お寺で、オルガンに合せて鐘が鳴りそして喇叭の響きに伴れて
『テ、デウム』の合唱が聲高く歌はれることでせう、
おゝ、その時その日こそ、牧師さま、悴のヘルマンが花嫁と一緒
に、何卒あなたの前に祭壇のところに立ちまするやう、そして國
中を擧げて祝はぬ人とて無いところの祭り日がわたしにとつて
は家庭のお祝ひの紀念日となる樣にさへできませば！
ところが悴奴にも困つたものでして、自宅ではテキハキとよく働
きますが外へ出ると内氣でグヅで一向にだめなのでして、
人中に出たりつきあひ事に顔出しするのを兎角厭やがりまてし;
綺麗な娘さん達の集まる所などは勿論、若い内は誰しも好きな、
陽氣な舞踏なんかも避けて居るやうな始末でしてな。』

彼は斯う語り了ると、ふと、耳をそばだてた。遠くから馬蹄の響
きと轍のきしるのが聞えて來た，
そのうちに馬車の音が門口でごろごろと忙はしげに鳴つた。

〔おことわり〕 Hermano kaj Doroteo 全編九章の内第一章が本號で終結。あとは他の機會に讓りいれで一先づ掲載打切ります（譯者）

„Kiel salutis mi ofte mirege de l'Rhein-o la ondojn[1],
Kiam laŭ mia negoco vojaĝe mi alproksimiĝis:
Ĉiam ĝi ŝajnis potenca, ĝojigis animon kaj koron.
Sed mi ne povis ekpensi, ke ĝia ĉarmega bordejo
Baldaŭ fariĝus remparo[2] por certe deteni[3] la Frankon,
Same la larĝa litego fosaĵo la limon baronta[4].
Tiel, jen, ŝirmas naturo, defendas la bravaj Germanoj,
Gardas mem[5] Dio nin: Kiu do sen kuraĝiĝos malsaĝe?
La batalantoj laciĝis, kaj pacon promesis jam ĉio.
HO, ke nur en la preĝejo dum tago de ni dezirata,
Kiam sonoros kun nia orgeno la sonorilaro
Kaj sonegantaj trumpetoj la altan, Tedeurm[6] elvokos,
Ho, ke nur tiam Hermano je tiu ĉi tago, sinjoro
Pastro, decide aperu ĉe vi kaj ĉe via altaro
Kun fianĉino, ke festo konata en ĉiuj la landoj
Ankaŭ revenu ĉe mi, kiel tago festega de l'domo!
Sed mi ĉagrene ekvidas la filon ekstere timema
Kaj malrapida nur, dum laboreme li hejme rapidas,
Meze de l'homoj li sin kaj publike vidigi malŝatas[7];
Ja, li evitas eĉ ĉiun kunvenon kun belaj knabinoj,
Ankaŭ la gajan dancadon ŝatatan de ĉiu junulo."

Tiel dirinte li nun ekaŭskultis. Jen oni ekaŭdis
De malproksime bruadi piedofrapantajn ĉevalojn
Kaj veturilon; rapide ĝi tondris nun sub la pordejon.

等の區別注意. 4 la larĝa litego (fariĝus) fosaĵo baronta la limon 國境線を守る巨溝となる. 5 神樣までもと mem で意味を强める). 6 讃美歌の titole. 7 li malŝatas sin vidigi meze...kaj publike.

質 疑 應 答

◎En la angla lingvo のとき冠詞を用ひると否とは文章の態に依るものですか、それとも一般に英語合體を指す意で用ひるのですか (愛知 Verda Maro 生)

〔答〕 冠詞をつけぬ方が普通です。例へばザメンホフ飜譯の La Rabistoj の表紙には El germana lingvo tradukis, La Revizoro には El rusa lingvo tradukis などとあり。但しフランス語などの習慣から冠詞を用ひる人もあり。

◎Ĉerizfloro, ĉerizo, ĉerizujo など植物の名を云ふ時、實を指すもの、花をさすもの、樹をさすものがあるようですが私達初學者は辭書丈けではそれを判別することが出來ません。日本語でサクラは櫻花を主として指示します、だから sakuraujo は櫻花咲く木と云ふ意となり、リンゴは實を指す故其木は pomujo, pomarbo ですが、その花は特に pomfloro と云ふ必要があるように見えますが、愈々不明迷路にさまつよて來ます。お說明を。(同氏)

〔答〕 日本語でサクラは單に『主として』櫻花の意に用ひられると云ふだけの事で、例へば『此のステツキはサクラだ』と云ふ場合『サクラ』は櫻樹(の木材)の意になる。即ち日本語の『サクラ』は花の意か木の意味かぼんやりしたものです。はつきり區別するためには『櫻花、櫻樹、サクランボ』と云はればならない。エスペラントで Ĉerizo は『常に』サクランボの意であること pomo, pruno, abrikoto, orango などと同樣である。依て『櫻花』は Ĉerizfloro, 櫻樹は Ĉerizujo, Ĉerizarbo と云はればならない。實を指すか、樹を指すか、何れかと云ふことは、それは各語に就て學ばればならぬ。それは Japano は日本人の意で、日本國の意ではないこと、broso はブラッシの意味で、brosilo と云ふ必要がないこと、なども矢張各語に就て覺える方仕方なき事と同樣である。更に云へば kato は猫と云ふ意味で、人と云ふ意味もなく、狐と云ふ意味でもないことはその語に就て一々學ぶより他仕方がないのと同樣、Ĉerizo は『櫻の實』、abio は『樅の樹』と各語に就て覺えるより他はない。

◎今一度お伺します。lasi につゞく不定法動詞が lasi の目的語に對して受動的になるか、發動的になるかはたゞ文脈からのみ判ずべきものでせうか。どうもはつきりしません。〔第二號 p. 38 質疑應答欄最後の質疑參照〕(Sunleviĝinta Fuĵio 氏)

〔答〕 lasi の次の目的語が lasi の目的語である場合と、次の不定法動詞の目的語である場合とがあります。それは御質問の通り常識で、前後の文脈 kunteksto で判斷するより他仕方がありません。

a) Vi lasis lin delogi vian filinon = Vi lasis lin, ke li delogu vian filinon.

b) Vi lasis vian filinon delogi de li = Vi lasis, ke vian filinon delogu li. = Vi lasis, ke via filino estu delogita de li. = Vi lasis vian filino esti delogita de li.

茲に de は動作の起源點 ←—○ を示す前置詞です(依て受動の場合の前置詞として de が用ひられる、de は英語の by の如く『受動用』の前置詞などと狹く定義するのはエスペラントとしてはよろしくない)。上記 b) の例が前回 Fund. Krest. 中の句 御質問の點で、論理に合はぬ樣な用例です。此の例で li を云ひあらはさず、Vi lasis vian filinon delogi で止めれば或はさまで疑が起らぬかも知れません。然しもし此の文に li (delogi の意味上の主語)を partopreni させるとなると de ←—○ より他に前置詞はないので lasis vian filinon delogi de li となるまでの事です。エスペラントとて人間が用ひるのですから、現代の人間の言葉の習慣(きびしい論理上からその形を論ずれば隨分妙な事でも)から矢張エスペラントとても免かれぬ所です。例へば英語の

There is no time to loose.

There is not a moment to be lost.

の二文を比較して見れば to loose と to be lost が同じ身分で立つてゐる。一體人間の言葉(のみならず經濟にも、又科學——力學でも)を支配してゐるのは principo de minimuma peno『骨おしみの理』である。(力學上では最小仕事の理と云つて不定內力の計算上に私共も年中御厄介になつてゐる有り難

い計算法)。上の英語の例は emfazi するために受動形を用ひたのであるか、多くの場合、複雑な(比較的)受動の形の代りに發動形が好んで用ひられる。それでも前後の關係でわかればその方が簡便であるから、自然此の骨おしみの理でさう云ふ使ひ方が用ひられる。日本語などはその雄なるもので、成程『生まれた子、賣られた娘』などと云ふことも云ふが、『愛する友、書いた手紙、聞いた話…』などと論理上受動であるべき所へ發動形を使ふ。エスペラントでも然りである。kreskaĵo, rampaĵo など云ふ語は manĝaĵo, trinkaĵo, paesaĵo, konstrnaĵo などは理屈から云へ『誤』である。何れも『さるゝもの』の意であるから manĝataĵo, trinkataĵo, presitaĵo, konstruitaĵo などと云はればならない。skribanto も skribantaĵo (?), skribanteco と區別するためには srkibantulo と云はればならぬとも云へる。然し實際に於て理屈はどうでも繁にたえない事は人間は矢張りやらない。前後の關係で manĝaĵo, presaĵo, skribanto 等でわかるからその方をどうしても用ひる。或る人が manĝigi ĉevalon と云ふ句は吖しからぬ°『馬に何か食はせろ』、『何かに馬を食はせる』の兩意が生ずる。是はすべからく manĝantigi ĉevalon, manĝatigi ĉevalon と云つて區別すべしと説いだ。(そいつを眞に受けて堂々教科書に書いたあわて男もあるから驚く)。『灯燈に火をつけろ』は非論理も甚しい常に必ず『灯燈の中の蠟燭の芯の頭に火をつけろ』と『云はればならぬ』ときめたら困ることであろう。嚴格なる論理的な云ひ方はさても云ふべくして人間界には實用は出來ない。矢張簡便の利につくのは當然。ホテルで自分の部屋に入ろうとして ŝlosilo がない、通りかゝつた Mastro に Donu al mi hotelĉambropordo-malŝlosilo! と云はずとも、簡單に Donu al mi ŝlosilon. と云へばまさか間違つて穴倉の鍵を持つてこられる心配もあるまい。

要するに上記 b) の例の如き受動の代りに發動形が用ひられるのは人間の言葉(國語)での習慣であり、是はエスペラントの不論理であることを示すのではなくして、使用する現在の人間の然るを示すものである。何れ人間がもつと發達すれば『今日はお熱いですな』なんて野暮なことは云はず『今日は分子運動が活潑ですな』てなことを云ふ樣になりませう。

本問題は少しく高程度(但し質問者は北海道以來の古いエスペランチストで當然の御質問ですが)ですが、初學の方にも隨分參考となると思つて紙面の都合をしてもらつて長く、くどくお答しました。

◎D-ro Zamenhof 譯 Hamleto の 77 頁の „Ĉu beleco povus havis pli bonan kolegon, ol virto" の原文は "Could beauty, my love, have better commerce than with honesty" とあり從つて ol la virton と目的格にすべきではありませんか。(同氏)

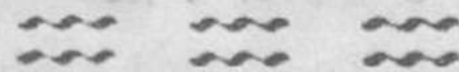
〔答〕普通此の如き場合 virton とする方が多い樣です。Apozicio と云ふ問題は獨逸又はスラヴ流の話で、エスペラントとしては、新しい、理論上からの習慣です。どうもZ博士譯の Hamleto は獨逸譯を基にせられたのではないかと思はれる(それはZ博士は獨逸語の達人ですが、英語に對しては非常にけんそんして居られたから)ので或は誤譯ではないかとも思はれますが、私としては何ともはつきりしたお答を申しあげ兼ねます。

〔おことわり〕小生四、五月中支那へ出張を命ぜられ、この稿も出發前、三月二十五日午前一時二十分書き了つたわけで、前からののこりと、此の二ヶ月御寄せ下すつた御質疑に對する答は少しく遲延いたしますろわけで、その代り歸りましたら八月號からは少し頁を増してもらつてもお答を片づけます。(小坂生)

◎1923 JARKOLEKTO 出來

定價 二圓六十錢 郵税共

1923 年度記事總目錄だけ入用の方は郵券五錢封入學會まで申込下さい。

秋田雨雀

國境の夜

(須々木要エス譯)

開墾が出來て收穫のある頃になつてまた歸つて來て、お父さんの土地を自分達のものださ言ひ張るのだ。幾ら道理を分けて聞かしてやつても納得しないのだ。お父さんは若い時から他人に恩を賣らない代りには、他人の世話にもならないで暮して來たのだ。それはお父さんの哲學で、同時にお父さんの道德なのだ。つまりお父さんは他人の生活に立入らない代りには、他人にもお父さんの生活に一步も立入らせないのだ。

三男。(突然)お母さん、眠い!

主人。寢かしておやり、二郞ももう眠いだらう。早く寢かしておやり。

母。え。さあ、みんな寢よう。二郞も一緖にお休み。

二郞。お母さんまだ寢ないの?

母。お母さんも寢るよ。さあ寢かしてあげよう。

主人。よく溫つて寢ろよ。風邪を引かせないやうにした方がいゝ。みんなもう一遍火に當つて寢ろ。

(二人の子供は兩手を開いて圍爐裡にあたる。子供等の顏は赤く輝いて、滿足さ幸福を表はしてゐる。家族の間に溫い沈默がつゞく)

主人。さあ、二人さも此方へ來い。頰片が溫まつたかな。(主人は鬚の濃い顏を、二人の子供等の顏に觸れて見ろ)おゝよしよし、これぢや朝まで溫かいぞ。さあ、寢ろ。

UĴAKU AKITA

NOKTO ĈE LANDOLIMO

(Daŭrigo)

Kiam oni havas rikolton plenuminte la terkulturadon, ili revenis ĉi tien kaj insistas mian bienon la sia! Kvankam mi klarigas al ili per ĉia maniero, ili ne jesas: Mia vivmaniero estis de mia juueco: nek fari dankindaĵon por aliaj, nek esti zorgata de aliaj-Tio estas mia filozofio kaj samtempe mia moralo. Alivorte mi ne min entrudas en la vivadon de alia, kaj same neniu estas permesata sin entrudi en la mian.

Tria Filo (*abrupte*).—Panjo, dormema!

Mastro.—Enlitigu lin. Ĵirô ankaŭ sentas jam dormema. Ili enlitiĝu frue.

Patrino.—Jes, ni ĉiuj enlitiĝu. Ĵirô, vi ankaŭ kune!

Ĵirô.—Ĉu vi ne ankoraŭ enlitiĝas, panjo?

Patrino.—Jes, mi ankaŭ. Venu, mi vin enlitigos.

Mastro.—Dormu, vin varmiginte; kaj prenu gardon por ke ili ne malvarmumu. Vi ĉiuj vin varmigu ankoraŭfoje, kaj enlitiĝu.

(*Ambaŭ filoj sin varmigas apud la kameno kun siaj manoj malfermitaj. Ruĝa rebrilo sur la vizaĝoj de l'knaboj montras kontenton kaj ĝojon. Varma silentado sin sekvas en la familio.*)

Mastro.—Nu, venu ĉi tien, vi karaj! ĉu viaj vangoj varmiĝis? (*Mastro altuŝas sian barboplenan vizaĝon al tiuj de la du filoj.*) Bone, bone. Vi estos varmaj ĝis la mateno. Do enlitiĝu!

（二人の子供は主人に對つて御辭儀をする）

主人。おやすみ！ 溫かにして寢かしておやり。

（二人は母につれられて、右手の戶から隣室へ行く。主人は再びテイブルに對つて仕事を初める。娘は爐に木をついだり、鐵罐の湯を見たりしてゐる。）

娘。お父さん葛湯を一杯あげませうか？

主人。うむ、一杯もらはうか？ お父さんのは極く濃くしてお吳れ。今年の葛はよく出來たから、兄さんのところへも送つてやらうね。

娘。（葛湯を造りながら）え、お父さん、兄さんのところからお音信があつて？

主人。先月の初めに一回あつた。來年の春になつたら、お前をよこして吳れと言つて來た。

娘。（喜ばしげに）然う、ほんとう、お父さん！ お父さん！ 來年はきつと私を出してくださるでせう？

主人。あゝ、いゝとも、お父さんも來年の夏までには東京へ出るつもりだ。お父さんはこれから東京へ出てほんとうに働くつもりだ。

娘。然う、お父さんまだ働くの？

主人。働くとも。人間は死ぬまで働くべきものだ。お父さんも最初はこんなところで働くつもりぢやなかつたのだ。お父さんも一郎のやうに東京で學問をするつもりだつた。然しお父さんには一郎のやうに金をつゞけて吳れる人がなかつた。お父さんは子供の頃、人間といふものは正直に働きさへすれば、幸福が一人手に來るものだとばかり信じてゐた。然し正直はいつでも金のあるもののために敗ける。金のあるものは、學問や力を買ふことが出來る。だが正直は何も買ふことが出來ない。

(*Du filoj klinsalutas al Mastro.*)

Mastro.—Bonan nokton! Ilin enlitigu en varma lito.

(*Du Filoj iras en la najbaran ĉambron tra la dekstra pordo, akompanate de Patrino. Mastro denove komencas sian laboron ĉe la tablo. Filino aŭ enmetas lignojn en la kamenon, aŭ zorgas pri la bolanta akvo en la ferkruĉo.*)

Filino.—Ĉu mi donu unu tason da arorutsupo al vi, patro?

Mastro.—Hm, jes unu tason? Faru tre fortan supon al mi. Ni rikoltis tre bonan aroruton ĉi tiun jaron; ni sendu iom al via fratego.

Filino. (*farante aroputsupon*).—Jes, patro. Ĉu li skribis ion al vi?

Mastro.—Unufoje je la komenco de antaŭa monato. Li petis, ke mi vin sendu al li venontan printempon.

Filino (*ĝoje*).—Ĉu! Vere, patro? Vi certe permesos min iri venontan jaron, patro?

Mastro.—Jes, volonte. Mi ankaŭ intencas transloĝi al Tokio ĝis la venonta somero. Mi intencas de nun efektive labori en Tokio.

Filino.—Ĉu? Vi ankoraŭ laboras, patro?

Mastro.—Kompreneble jes. Homoj devas labori ĝis ili mortas. En la komenco mi ne intencis labori en ĉi tia loko……mi ankaŭ volis studi en Tokio kiel Iĉirô. Sed al mi mankis tiu, kiu donis monon por studi kiel al Iĉirô. Kiel infano mi kredis, ke feliĉo alvenas per si mem, se oni laboras nur honeste. Tamen honesteco estas ĉiam venkita de monhavanto. Monhavanto povas aĉeti lernadon kaj potencon, sed honesteco nenion.

PRO ŜI

[Daŭrigo]

Originale verkita de S. Aglo.

Ŝi mallevis la vizaĝon kaj konfuziĝis, netrovinte konvenan respondon.

—Mi estas tre ĝoja—diris li milde —vin revidi ŝajne en bona sano. Sed, kiel mi pensis retrovi vin de tiam de l'tempo de via transloĝiĝo!

—Ho Ĉielo! Pardonu min, sinjoro. — Kuntiriĝis ŝiaj delikataj brovoj.

—Nenion plu pri tio. Nu, fraŭlino, se vi volus, promenu kune kun mi. Ni havos abundon da parolo.

Ŝi hezitis, sed fine ŝi trovis maltimon, kaj pli kaj pli grandiĝantaj ĝojo kaj deziro diktis al ŝi jenan respondon.

—Bone, ni iru.

—Brave!

—Do, eniru. sinjoro.

Ŝi malfermis la pordeton, tra kiu li envenis. En la vespera krespusko la falcillforma luno, kuŝanta surdorse, reliefigis la du figurojn de l' gejunuloj, kiu baldaŭ malaperis en la ĝardenan densaĵon.

Ili ekhaltis sur la ombro de bosko, staranta apud lageto. En la centro de l' lageto dolĉe plaŭdetas fontano. Jen alten, jen malalten ĝi saltas, dispeciĝas en akverojn, brilas en la argento de l' luno kaj kun susuro ree kuniĝas en la suban vastan akvujon.

Kaj en la domo iu virtuozo ekludas je violono. La kanto iĝis pli kaj pli melodia. La ensorĉigaj tonoj de l' kordoj pleniĝis kun harmonio en la aeron de l' ĝardeno kaj teksis belan arabeskan dueton kun piano de la fonto; kaj ĉirkaŭas per la ebriiga ĉarmo la paron, kaj sentigis ilin ambaŭ kune kvazaŭ esti en la feinlando.

Ili senĉese rigardis sin resproke, kvazaŭ iliaj rigardoj ne povus forlasi unu la alian. Flama pasio aperas sur ŝia vizaĝo. kiu lumiĝis per brilo de l' reveno de feliĉo, kaj eterna amo en ŝiaj veluraj pupiloj.

—Mi amas, mi estas feliĉa vin ami.—Diris li kun entuziasmo.

Sentante baldaŭ ŝiajn manojn en siaj, li ŝin altiris al si.

—Vi estas mia plej amata?!

Ŝi sentas ĉe sia brulanta orellobo la varmegan spiron kaj la flustron; kaj respondonte ĝin, levas sian vizaĝon kaj jen trovas liajn pasiajn lipojn atendantaj ŝian respondon!

—Sed, Taĉjo... Subdiras ŝi kun la mieno de facila kontraŭo.

—Ne;—li redonis—via *respondo* estas tute alia! Ne estas la *sed.*

—Ne; kompreneble. Sed...

—Nu, kio do?

—Se iu elvenos el la domo...

—Ha, ha, li nur aŭdos ŝmacon aŭ vidos nin premataj en la brakoj de amo flamanta!

III. EN LA MIELNOKTO.

Depost la okazintaĵo sur la marbordo pasis du jaroj. La knabino, Midoriko, aliformiĝis en dudek-jaran fraŭlinon, belan, gracian, altkreskan. Ŝia beleco en la knabineco jam plene maturiĝis. Ŝiaj esprimplenaj kaj delikataj trajtoj kaj ia ŝimpla, freŝa eleganteco pli fortike betonis la bazon de l' amemo de la amindumantoj. Tio ja kondukis ŝin en dilemon je elekto de ŝia fianĉo, ĉar estas neevitebla natura aranĝo, ke,

se ŝi donos sian manon al unu el ili, la alian ŝi viktimigos.

La amikeco inter Taro kaj Midoriko disvolvuiĝis kun ĉiu tago pli kaj pli intima; Murada ankaŭ sukcesis akiri ŝian amon, se ne tiom, kiom la alia. Do, tiu ĉi laste ofte paroladis al ŝi malbone pri sia konkuranto malantaŭ li pro envio je la intimega amikeco inter la du aliaj; sed ŝi ja estis tro klera por senprudente alporti al sia koro la kredon, ke nenie estas ia dubindeco en liaj paroloj pri ŝia karega junulo.

La plej intimaj geamikoj sin trovas en la interno de l' aŭtuna kamparo en unu buduaro ĉarme komforta. La buduaro bonguste meblita laŭ japana stilo aspektas gaja. De tempo al tempo sur la poluritan koridoron flirtas persimonaj folioj flavaj kaj kalmine ruĝaj. La aŭtunaj sunradioj penetras la densan foliaron de l' kamforarboj, enrigardas en la ĉambron, kaj sur la matoj ludas oraj rondoj kaj rondetoj. En ĥina kurioza vazo, kiu staras sur la breto, estas arte aranĝitaj kurizantemoj, kiuj estas donacitaj de Taro. En la centro de la ĉambro staras kvadrata, ebona, masiva tablo kun du kusenoj oportune lokitaj; kaj ĉe la ĉambra angulo pendas larĝa spegulo.

Sur la spegulo pentriĝas bela panoramo de la aŭtuna pejzaĝo, kies belecon vortoj ne povas tre dece esprimi:—Frosto jam komencis sian ŝatatan taskon tinkturi per tiu bela koloro de ruĝa flamo la foliarojn de de l' kelkaj grupiĝantaj aceroj, kiuj elstaras, lumigite de la posttagmeza sunbrilo, el la ore ondanta grenkampo en la ĉielon, kiun kovras skvamsimilaj nuboj. Aplombe sidas la montaro purpura en la fono. En la kamparo trankvile serpentumas la blua rivero; aroj da paseroj ekflugas surprizite de *narukaj* sonoriloj, kiuj sonas kaj resonas tra la aero.

Ĉe la tablo la du ambaŭ penas reakiri konversacion, kiu estis interrompita pro manko de bona temo. La junulo sin kubutapogas sur la tablo, trinkas la plengorĝon da teo, kiu jam ne vaporas en la taso kaj elpuŝas el inter la lipoj nubojn kaj ringojn el cigaredfumo. La alia kun oblikve klinigita kapo faldas aŭ ĉifas uuu angulon de la tablotuko; fine ŝiaj okuloj turniĝas al la spegulita pejzaĝo, kiu alportos la rememoraĵon al ŝi:—

—Estis iu posttagmezo en la fino de l' lasta printempo. Supren aŭ malsupren surglitis unu blanka kanoto, kiu bele kontraktis kiel cigno, sur blua longa akvujo en vasta verda ebenaĵo, enmiksita per belaj aromaj floroj: Post ne multaj horoj plejlastaj kantoj de alaŭdoj formortis en la aero; la ardanta sunglobo sin kaŝis malantaŭ purpuran nubon kaj ekdormis trankvile en la brakoj de nokto. La punca radiaro de brulanta ĉielruĝo sin etendis sur helverdan kamparon kaj naĝis sur la rivero. Surblovis venteto kaj surglitis la kanoto kun gejunuloj sur la kvieta—tre kvieta akvujo.

••• 告 •••

震災後新に陣容をとゝのへた我社は神田區西今川町七番地へ移轉いたしまして半永久的の建物を設けました。その後すつかり整頓いたしましたから、せひお暇の節はおたちより下さい。海外からの新著書籍も可成澤山ございます、その中に目錄を差上げたいと思つて目下印刷中でございます。我社出版の書籍は『本質と文學』『點字教科書』を除いた外全部は其後全部印刷製本をおはりました。どうぞ多少に拘らず御用命下さい。

市電今川橋停留所で下車下さつて十間ほど南へいつた橋際で右へ折れるさ十四、五間の所にエスペランチスト有志の御寄贈になる綠の旗が飜つてゐますからそれを目標に御來駕を

日本エスペラント社

東京市神田區西今川町七

振替口座東京 51613